

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра історії держави, права та політико-правових учень

Затверджено
на засіданні кафедри історії держави,
права та політико-правових учень
юридичного факультету
Львівський національний університет імені Івана Франка
(протокол № ___ від _____ 2023 р.)

Завідувач кафедри:
проф. Бойко І.Й. _____

Силабус з вибіркової навчальної дисципліни
«Правове регулювання охорони історичної та культурної спадщини
України», що викладається в межах ОПІ «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 081 «Право»

Силабус курсу «Правове регулювання охорони історичної та культурної спадщини України» 2023-2024 навчального року

Назва курсу	Правове регулювання охорони історичної та культурної спадщини України
Адреса викладання курсу	79000, м. Львів, вул.. Січових Стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Львівський національний університет імені Івана Франка, юридичний факультет, кафедра історії держави, права та політико-правових учень
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право
Викладачі курсу	Олійник Юрій Вадимович, д. філ. у галузі право, асистент
Контактна інформація викладачів	Олійник Юрій Вадимович - yuriy.oliynyk@lnu.edu.ua , тел. (032) 239-41-73.
Консультації по курсу відбуваються	Очні консультації відбуватимуться в день проведення занять. За попередньою домовленістю можливі он-лайн консультації через Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту або телефонувати відповідному викладачу курсу.
Сторінка курсу	-----
Інформація про курс	«Правове регулювання охорони історичної та культурної спадщини України» - вибіркова навчальна дисципліна, яка вивчає механізми правового регулювання у сфері охорони історичної та культурної спадщини; засади, форми і методи управління та регулювання державної політики у сфері охорони історичної та культурної спадщини.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Правове регулювання охорони історичної та культурної спадщини України» є вибірковою навчальною дисципліною з спеціальності 081 «Право» для освітньої програми бакалавр, яка викладається на 4-ому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти знань про актуальні проблеми щодо охорони історичної та культурної спадщини, а також оволодіння базовими знаннями щодо правових, організаційних, соціальних та економічних відносини у сфері охорони історичної та культурної спадщини. Цілі курсу – це оволодіння студентами знаннями про: - основні напрями правового регулювання у сфері охорони історичної та культурної спадщини України та розвитку управління і регулювання культурних процесів в Україні; - правове забезпечення державного управління у сфері охорони історичної та культурної спадщини, а також виявлення проблемних питань та визначення шляхів їх вирішення; –основи законодавства у сфері охорони історичної та культурної спадщини України.
Література для вивчення дисципліни	Література: 1. Акуленко В. І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України. К. : Юстініан, 2013. 608 с

2. Акуленко В. І. Охорона пам'яток культури в Україні (1917 – 1990). К. : Вища шк., 1991. 274 с.
3. Архипова Є. О., Клевчук О. О. Державне регулювання у сфері охорони культурної спадщини України. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 13-14. С. 51–57.
4. Каткова Т. Г. Діяльність ЮНЕСКО у сфері збереження культурної спадщини: правові аспекти. Х. : Титул, 2007. 181 с.
5. Каткова Т. Г. Правова охорона культурної спадщини в Україні. — Х.: Право, 2008. — 216 с.
6. Кудерська І. О. Напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення охорони нематеріальної культурної спадщини в Україні. European Perspectives - Європейські перспективи: міжнар. наук.-практ. журнал. 2021. № 2. С. 48–55.
7. Кудерська І. О. Адміністративно-правове забезпечення охорони нематеріальної культурної спадщини в Україні та його механізм. LEX PRO OMNES: Visegrad Journal on Human Rights. 2021. № 2. С. 73–78.
8. Кудерська Н. І. Право культурної спадщини України. Загальна частина: підручник / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Київ : НАКККиМ, 2014. 258 с.
9. Кудерська Н. І. Адміністративно-правове регулювання охорони та збереження матеріальної культурної спадщини в Україні: теорія і практика: монографія. К. : НАКККиМ, 2013. 448 с.
10. Кудерська Н. І. Право культурної спадщини України. Спеціальна частина: підручник; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Київ : НАКККиМ, 2015. 274 с.
11. Кузьменко О. В., Пивовар І. В. Адміністративно-правова охорона культурної спадщини України: монографія. К. : Аванпост, 2010. 97 с.
12. Курило Т.В. Правова сторона культурної спадщини України. Монографія. – Львів: Львівський юридичний інститут МВС України, «Новий світ – 2000», 2014. – 152 с.
13. Мазур Т. В. Правова охорона культурної спадщини в Україні : монографія / Національна академія внутрішніх справ. К. : Парлам. вид-во, 2020. 432 с.
14. Мацькевич М. М. Конституційно-правові засади забезпечення культурних прав і свобод людини та громадянина в Україні : монографія / Івано-Франк. ун-т права ім. Короля Данила Галицького. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 462 с.
15. Мельничук О. І. Міжнародно-правовий статус всесвітньої культурної і природної спадщини. К. : Наук. думка, 2008. 287 с.
16. Охорона та збереження пам'яток історії та культури: Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / Автор-укладач: Хрящевська Л. М. Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 206с.
17. Присяжнюк О. М. Охорона культурної спадщини : навч. посібник. Ч. 1. Одеса : Держ. закл. «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Уш.», 2019. 226 с.

	<p>18. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV : станом на 13 лют. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text</p> <p>19. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI : станом на 7 жовт. 2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text</p> <p>20. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95-ВР : станом на 25 верес. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-вр#Text</p> <p>21. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III : станом на 31 трав. 2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text</p> <p>22. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII : станом на 8 серп. 2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text</p> <p>23. Heritage, Culture and Rights: Challenging Legal Discourses / edited by Andrea Durbach, Lucas Lixinski. Oxford: Hart Publishing, 2017. 312 p.</p> <p>24. Lixinski L. Intangible Cultural Heritage in International Law. Oxford, United Kingdom : Oxford University Press, 2013. xviii + 274 p.</p> <p>25. Prawna ochrona zabytków. Red. nauk. Teresa Gardocka, Jacek Sobczak; Wydział Prawa Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2010. 404 s.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. 3 них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У підсумку навчання студенти повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти організацію системи охорони об'єктів історичної та культурної спадщини у межах адміністративних одиниць, територій, районів, населених місць; - знати сучасну управлінську вертикаль сфери охорони історичної та культурної спадщини, повноважень кожної її ланки; - визначати основні принципи правового регулювання у сфері охорони історичної та культурної спадщини України і використання історичної та культурної спадщини в сучасних умовах; - володіти критеріями визначення історико-культурної значущості об'єктів. - застосовувати теорію та практику залучення світового досвіду щодо правового регулювання у сфері охорони історичної та культурної спадщини України.
Ключові слова	Культура, історія, спадщина, пам'ятка, охорона, управління, законодавство, право
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Основні поняття та формування правових традицій у сфері охорони історичної та культурної спадщини України.</p> <p>Тема 2. Особливості класифікації історико-культурних пам'яток.</p> <p>Тема 3. Загальна характеристика законодавства щодо охорони історичної та культурної спадщини України.</p>

	<p>Тема 4. Управління у сфері охорони історичної та культурної спадщини України.</p> <p>Тема 5. Поняття та призначення державних програм щодо охорони історичної та культурної спадщини України.</p> <p>Тема 6. Державна реєстрація об'єктів культурної спадщини як інструмент охорони історичної та культурної спадщини України.</p> <p>Тема 7. Діяльність державних, наукових установ та громадських організацій у сфері охорони культурної спадщини України.</p> <p>Тема 8. Міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони історичної та культурної спадщини.</p>
Підсумковий контроль, форма	Реферат.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін, як історія держави та права зарубіжних держав, теорія права та держави, історія культури, які є достатніми для сприйняття категорій, понять та розуміння джерел даного предмету
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, робота з інтернет-ресурсами для пошуку основних праць мислителів та аналізу базових ідей кожного досліджуваного мислителя або групи мислителів.
Необхідне обладнання	Опанування дисципліни не передбачає використання спеціального обладнання та програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>Відмінно (А) – присутність на заняттях, активність, написання та презентація есе, яке було оцінене на 46-50 балів.</p> <p>Дуже добре (В) - присутність на заняттях, активність, написання та презентація есе, яке було оцінене на 41-45 балів.</p> <p>Добре (С) - присутність на заняттях, активність, написання есе, яке було оцінене на 36-40 балів.</p> <p>Задовільно (D) – присутність на заняттях, написання есе, яке було оцінене на 31-35 балів.</p> <p>Достатньо (Е) - присутність на заняттях, написання есе, яке було оцінене на 26-30 балів.</p> <p>Незадовільна оцінка - відсутність на заняттях і есе оцінене на 25 балів та менше.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають одну письмову роботу (есе). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся</p>

	<p>література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали підсумкового оцінювання. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.</p>
<p>Орієнтовна тематика для написання рефератів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історична та культурна спадщина України: дослідження, музеєфікація, охорона та збереження. 2. Проблеми охорони історичної та культурної спадщини в сучасних умовах. 3. Підготовка професіоналів пам'яткоохоронців і музейних співробітників: історичний досвід і сучасні виклики. 4. Роль і місце університетського музею у дослідженні і збереженні культурної спадщини України. 5. Взаємодія з медіа як фактор сучасної пам'яткоохоронної діяльності. 6. Цифрова історико-культурна спадщина. 7. Культурно-історична спадщина України: перспективи дослідження та традиції збереження. 8. Пам'ятки історії періоду незалежної України. 9. Систематизація нерухомих пам'яток історії. 10. Об'єкти природи як складова історико-культурної спадщини. 11. Монументальна пластика в Україні. 12. Пам'ятки історії державного устрою та суспільно-економічного ладу. 13. Історія становлення перших нормативних актів з охорони культурної спадщини. 14. Вашингтонський Пакт. 15. Хартія про зберігання цифрової спадщини. 16. Діяльність ЮНЕСКО в галузі охорони світової спадщини. 17. Сучасні світові тенденції в охороні світової культурної спадщини. 18. Реституція культурних цінностей. 19. Занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. 20. Пам'ятки національного значення. 21. Пам'ятки місцевого значення. 22. Пам'ятки культурної спадщини національної меншини чи регіональної етнічної групи. 23. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.): загальна характеристика. 24. Критерії визначення пам'яток.

25. Проблеми розвитку сучасного світу та класичних принципів реставрації в працях закордонних дослідників.
26. Досвід державної та приватної співпраці у сфері охорони культурної спадщини у Великій Британії.
27. Досвід соціалізації культурної спадщини у Франції.
28. Поняття «педагогіка культурної спадщини» як міждисциплінарний напрямок.
29. Державна служба охорони культурної спадщини: структура і напрямки діяльності.
30. Роль ЮНЕСКО в охороні та збереженні культурної спадщини.
31. Участь України у діяльності ЮНЕСКО.
32. Діяльність наукових установ у сфері охорони культурної спадщини.
33. Діяльність науково-галузевих установ у сфері охорони культурної спадщини.
34. Вітчизняні традиції пам'яткоохоронної діяльності.
35. Пам'яткоохоронна діяльність органів влади і громадських організацій у незалежній Україні.
36. Підготовка «Зводу пам'яток історії та культури України»: наукові напрацювання та перспективи.
37. Діяльність зі збереження пам'яток культури в системі функцій сучасної української держави.
38. Проблеми охорони і збереження вітчизняної культурної спадщини в сучасному суспільстві.
39. Пам'яткоохоронне законодавство України.
40. Аналіз діяльності громадських організацій у сфері збереження культурної спадщини.
41. Просвітницька діяльність УТОПК.
42. Ключові проблеми у сфері збереження культурної спадщини.
43. Наукові та культурно-просвітницькі центри.
44. Часописи громадських пам'яткоохоронних організацій.
45. Програми збереження історичної забудови міст.
46. Програми та заходи щодо розвитку історико-культурних заповідників та музеїв-заповідників.
47. Програми збереження культурної спадщини: гранти, меценатство і спонсорство.
48. Комплексні програми збереження та використання пам'яток культурної спадщини (територіальні аспекти).
49. Перспективні програми збереження культурної спадщини.
50. Практика опрацювання та втілення програм збереження культурної спадщини: зарубіжний досвід.

Примітка. Тематика рефератів є орієнтовною. Вона покликана зорієнтувати студентів у творчому пошуку, а не обмежувати його. Теми для рефератів можна запропонувати самостійно, або сформулювати на основі основних питань до відповідних тем. Ідеї з приводу тематики рефератів щиро вітаються і заохочуються викладачами кафедри.

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
-------------------	--

Схема курсу

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття), лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
Перший тиждень (2 год.)	Тема 1. Основні поняття та формування правових традицій у сфері охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Лекція	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень
Другий тиждень (2 год.)	Тема 1. Основні поняття та формування правових традицій у сфері охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень
Третій тиждень (2 год.)	Тема 2. Особливості класифікації історико-культурних пам'яток <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Лекція	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень
Четвертий тиждень	Тема 2. Особливості класифікації історико-культурних пам'яток	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття), лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
(2 год.)	<i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>		<i>посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>		
П'ятий тиждень (2 год.)	Тема 3. Загальна характеристика законодавства щодо охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми</i>	Лекція	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень
Шостий тиждень (2 год.)	Тема 3. Загальна характеристика законодавства щодо охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми</i>	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень
Сьомий тиждень (2 год.)	Тема 4. Управління у сфері охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у</i>	Лекція	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття), лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
	<i>відповідному розділі робочої програми</i>		<i>розділі робочої програми курсу</i>		
Восьмий тиждень (2 год.)	Тема 4. Управління у сфері охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми</i>	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень
Дев'ятий тиждень (2 год.)	Тема 5. Поняття та призначення державних програм щодо охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Лекція	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень
Десятий тиждень (2 год.)	Тема 5. Поняття та призначення державних програм щодо охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень
Одинадцятий тиждень	Тема 6. Державна реєстрація об'єктів культурної спадщини як	Лекція	<i>Деталізований список літератури та</i>	Ознайомитись з планом	1 тиждень

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття), лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
(2 год.)	інструмент охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>		<i>посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	практичного заняття	
Дванадцятий тиждень (2 год.)	Тема 6. Державна реєстрація об'єктів культурної спадщини як інструмент охорони історичної та культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень
Тринадцятий тиждень (2 год.)	Тема 7. Діяльність державних, наукових установ та громадських організацій у сфері охорони культурної спадщини України <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Лекція	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень
Чотирнадцятий тиждень (2 год.)	Тема 7. Діяльність державних, наукових установ та громадських організацій у сфері охорони культурної спадщини України	Практичне заняття	<i>Деталізований список літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття), лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
	<i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>		<i>у відповідному розділі робочої програми курсу</i>		
П'ятнадцятий тиждень (2 год.)	Тема 8. Міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони історичної та культурної спадщини <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Лекція	<i>Деталізований список рекомендованої літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Ознайомитись з планом практичного заняття	1 тиждень
Шістнадцятий тиждень (2 год.)	Тема 8. Міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони історичної та культурної спадщини <i>Деталізований план заняття наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Практичне заняття	<i>Деталізований список рекомендованої літератури та посилання на Інтернет-ресурси наведено у відповідному розділі робочої програми курсу</i>	Опрацювати літературу	1 тиждень